

Møte tirsdag den 18. februar kl. 12.45

President: A s m u n d K r i s t o f f e r s e n

D a g s o r d e n (nr. 19):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om beskyttelse av design (designloven) (Innst. O. nr. 58 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 2 (2002-2003))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i rettergangslovgivningen mv. (elektronisk kommunikasjon med domstolene mv.) (Innst. O. nr. 57 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 8 (2002-2003))
3. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Odelstingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg vil gjerne foreslå Heidi Grande Røys.

Presidenten: Heidi Grande Røys er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Heidi Grande Røys anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte.

S a k n r . 1

Innstilling fra justiskomiteen om lov om beskyttelse av design (designloven) (Innst. O. nr. 58 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 2 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir avgrenset til 10 minutter til ordfører for saken og 5 minutter til hver av de øvrige gruppene.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletiden, får en taletid på inntil 3 minutter. – Det anses vedtatt.

Carsten Dybevig (H) (ordfører for saken): Det er en samlet justiskomite som stiller seg bak Regjeringens forslag til ny lov om design, som skal erstatte lov om mønster fra 1970. Lovforslaget har blitt til i et nordisk samarbeid og innebærer en generell modernisering av mønsterlovgivningen. Et sentralt formål er å harmonisere regelverket med utviklingen på europeisk og internasjonalt nivå, først og fremst med europaparlaments- og rådsdirektiv om rettslig vern av mønstre som er innlemmet i EØS-avtalen.

Mønsterloven og den nye designloven gjør det mulig å få enerett til ny design i en begrenset periode. En slik designrett eller mønsterrett gir innehaveren grunnlag for

å nekte andre å utnytte designen i den periode beskyttelsen gjelder.

Tanken bak loven er å motivere til nyskapning. Designretten kan øke avkastningen slik at utviklingskostnadene tjenes inn, og bedriften får et rimelig overskudd. Det kan dermed bli mer attraktivt å utvikle ny design, samtidig som samfunnsøkonomisk uheldig dobbeltarbeid motvirkes. Det blir lettere å finansiere utviklingsarbeidet ved ekstern kapitaltilførsel, fordi långiverne får større trygghet for at bedriften klarer å betjene lånet. Et selskaps immaterielle eiendeler vil videre inngå i verdsettelsen av bedriften og gjøre det mer attraktivt å investere i selskapet.

Viktigheten av design gjelder ikke bare for norske bedrifter. Hos en internasjonal gigant som Sony er det en selvfølge at alle konkurrentene kan lage like gode produkter. Det eneste som skiller ett produkt fra et annet i markedet, er design.

For å overleve må bedriftene utarbeide en designstrategi som en integrert del av merkevarebyggingen. Designen blir da på mange måter merkevaren. Derfor er det helt essensielt at det jobbes langsiktig med design i næringslivet. Derfor er det også viktig at Stortinget vedtar et lovverk som beskytter designen i produktets levetid. Dess større ressurser næringslivet investerer i design, dess større sjanse for å lykkes og dess større grunn til beskyttelse i lovgivningen.

Gjennom å erstatte mønsterloven med en ny lov om design, foretas det en generell modernisering av lovgivningen på området, som er i tråd med den samfunnsutviklingen som har skjedd siden 1970-tallet, da mønsterloven ble vedtatt. Endringene vil etter komiteens oppfatning i større grad være tilpasset brukernes og samfunnets behov i dag.

Jeg vil her gjøre rede for de viktigste endringene i lovforslaget i forhold til mønsterloven. Regjeringen foreslår å forenkle, presisere og modernisere språkbruken i mønsterlovgivningen, og foreslår derfor at ordet «design» skal brukes i stedet for «mønster» som betegnelse på det som kan beskyttes etter loven. En samlet komite støtter forslaget og mener design er et mer dekkende begrep for det som kan beskyttes etter loven. Som det er nevnt i proposisjonen, gir dagens betegnelse «mønster» assosiasjoner til strikkeoppskrifter og lignende, selv om loven omfatter biler, båter, tekstiler og verktøy.

Komiteen er enig med Regjeringen i at design vil gi større samsvar mellom den daglige forståelsen av ordet og det som beskyttes etter loven, enn tilfellet er i dag. Forslaget til utvidet innhold som gir mulighet for å beskytte utseendet til en del av et produkt, grafisk design og typografiske skriftdokumenter, er også et argument for å endre betegnelsen til design.

Design er dessuten en terminologi som brukerne er bedre kjent med – design brukes i stor grad i daglig tale, som f.eks. industridesign og grafisk design, både hos publikum og i næringslivet.

Komiteen støtter også Regjeringens forslag til oppmykning av vilkårene for å få designbeskyttelse. Det blir bl.a. mulig å teste ut et produkt i markedet før en søknad

om designbeskyttelse innleveres. Dette åpner nye muligheter også for videreutvikling og forbedring og vil være svært nyttig for mange designere, tatt i betraktning at det er kostnader forbundet med en registrering av designrett.

Når det gjelder forslaget til bestemmelser om designrettens innhold, omfang og varighet, bygger disse på direktivets bestemmelser. Etter mønsterloven kan man oppnå en samlet beskyttelsestid på 15 år. Direktivet gjør det nødvendig å heve den maksimale beskyttelsestiden til 25 år. Komiteen vil uttrykke noe skepsis med hensyn til å utvide beskyttelsestiden til 25 år, bl.a. av forbruksmessige og konkurransepolitiske hensyn. Men komiteen tar til etterretning at dette følger av direktivet, og at vi således er forpliktet til å følge dette opp i norsk lovgivning.

Formålet med designloven er som nevnt å stimulere til ny design som kan være til glede og nytte for forbrukeren og samfunnet ellers. Muligheten for beskyttelse kan være en forutsetning for at noen er villige til å ta risikoen og kostnadene som er forbundet med utviklingsarbeidet.

En designrett gir på den annen side et tidsbegrenset rettslig monopol. Dette monopolet utgjør isolert sett en konkurransebegrensning så lenge det består. Dette kan være samfunnsmessig akseptabelt fordi resultatet samlet sett er økt konkurranse og behovsdekning – det totale produktspekteret blir større.

Som det også gis uttrykk for i proposisjonen, ligger det en lovgivningspolitisk utfordring i å finne det rette balansepunktet mellom immateriellrettslige og generelle konkurranserettslige betraktninger, slik at totalgevinsten for samfunnet blir størst mulig.

Innenfor designretten har denne problemstillingen i de senere årene særlig blitt diskutert i forhold til beskyttelse av reservedeler til biler. Dette er et marked med stor omsetning og høy økonomisk verdi, men problemstillingen gjelder også for andre typer reservedeler. Spørsmålet om designbeskyttelse av reservedeler var omstridt under forberedelsen av mønsterdirektivet i EU.

Mønsterdirektivet inneholder visse særregler for slike deler. Direktivet åpner for at statene kan beholde sine nasjonale bestemmelser om bestanddeler som brukes til å reparere et sammensatt produkt for å gi det tilbake sitt opprinnelige utseende. Statene kan svekke, men ikke styrke beskyttelsen av reservedeler sammenlignet med gjeldende rett. Man ble ikke enige i EU om en endelig løsning på denne problematikken, og kommer tilbake til spørsmålet etter en analyse senest høsten 2004 og med eventuelle endringsforslag etter høringer innen høsten 2005.

Direktivet vil føre til at muligheten for designbeskyttelse av reservedeler innskrenkes sammenlignet med norsk rett. Bestemmelsene er foreslått gjennomført i lovutkastet. Komiteen mener imidlertid at en ytterligere liberalisering av lovverket i forhold til EU-direktivet vil kunne føre til økt konkurranse, som kommer forbrukerne til gode. Etter en grundig vurdering går komiteen inn for å redusere beskyttelsestiden for reservedeler fra 15 år til 5 år, og fremmer forslag i tråd med dette.

Med et regelverk som gir anledning til å beskytte reservedelene i 3 x 5 år, som i dag, finnes det svært få inci-

tamenter til å starte produksjon av alternative deler. Behovet for beskyttelse vil selvsagt heller ikke oppstå før produksjonen er kommet i gang. De alternative delene som produseres og benyttes i dag, er tilgjengelige på tross av dagens designlov. Det vil si at de som nå har søkt om beskyttelse av design i 5 år, før dagens dato, vil kun få muligheten til å få 5 år. De vil ikke kunne få ny beskyttelse i morgen.

Det er selvsagt et poeng at det ikke er et stort forbruk av alternative deler på forsikringsreparasjoner. Det finnes dessverre ikke volumtall, men situasjonen er at det også brukes brukte deler hvis dette er tilgjengelig. Dette er spesielt aktuelt på litt eldre biler med stor bruksverdi og liten økonomisk verdi, slik at alternativet til dyre originaldeler er kondemnasjon. Dette gjelder ikke minst reparasjoner som forbrukerne gjør for egen regning.

Bilprodusentenes sterke monopolsituasjon når det gjelder distribusjon av biler og reservedeler, er bakgrunnen for opphevelse av gruppeunntaket for bilprodusenter, men dette er også bakgrunnen for at kommisjonen foreslo at reservedelene også skulle ha en langt lavere beskyttelsestid enn tidligere. Det ble ikke gjennomslag for dette nå, men konkurransesituasjonen for reservedeler skal gjennomgås på nytt i 2005.

Det er også et poeng at mange reparasjoner vil bli foretatt med originaldeler i den såkalte garantiperioden. Ved opphevelse av gruppeunntaket vil det gis adgang til å bruke alternative deler, men de må inneha en kvalitet i henhold til en teknisk spesifisering som produsentene setter. Denne spesifikasjonen vil ikke bli strengere enn krav til egen leveranse, men det ville være langt mer bekvemt for produsentene å designbeskytte delene for å unngå konkurranse.

Et argument som blir brukt, er nordisk likhet. Det er ikke grunnlag for å ha dette som et selvstendig mål når reservedelene er 30 pst. billigere i Sverige. Sverige har egen bilproduksjon som bidrar til å holde prisene nede, mens vi kun bør ha et funksjonelt regelverk som ivaretar forbrukernes interesser.

I tillegg registrerer vi at Genève-avtalen vil få sin tilslutning her i dette storting om ikke lenge, for den har vært behandlet i utenrikskomiteen. Genève-avtalen er helt i tråd med det regelverket som vi i dag fatter når det gjelder lov om design. Genève-avtalen vil forenkle søknadsprosessen for registrering av design i utlandet og vil trolig også innebære reduserte kostnader for norske designere og bedrifter innen produktutvikling.

Heidi Grande Røys hadde her teke over presidentplassen.

Gunn Karin Gjøl (A): Sakens ordfører har på en grundig måte tatt en gjennomgang av endringene vi gjør i loven som gjelder rettslig beskyttelse av produktenes utseende, nemlig designloven.

Formålet med loven er å stimulere til utvikling av estetiske og funksjonelt gode produkter. Dette er til glede både for forbrukeren og samfunnet for øvrig.

De lovendringene vi gjør i dag, vil bidra til en modernisering og dessuten gi en mer rasjonell og effektiv lov. På denne måten vil den i større grad være tilpasset brukernes behov i dagens og framtidens samfunn. Lovgivningen på dette området har vært preget av nordisk samarbeid og internasjonale konvensjoner. Vi foretar nå endringer for å harmonisere regelverket med utviklingen på det europeiske og det internasjonale nivå, i første rekke gjennom EUs rådsdirektiv om rettslige vern av mønstre, som nå er innlemmet i EØS-avtalen.

Som saksordfører nevnte, er komiteen enstemmig på alle punkter. Jeg vil likevel kommentere ett punkt, nemlig spørsmålet om designbeskyttelse av reservedeler. Her går komiteen imot anbefalinger fra departementet, som går inn for en beskyttelsestid på 15 år. Komiteen foreslår i stedet en beskyttelsestid på 5 år for reservedeler. Dette spørsmålet var også omstridt under behandlingen av mønsterdirektivet i EU. Direktivet åpner derfor for at statene kan beholde sine nasjonale bestemmelser. Det innebærer at statene kan svekke, men ikke styrke beskyttelsen av reservedeler, sammenliknet med gjeldende rett, slik at når komiteen nå går inn for et forslag om å endre loven fra å ha en beskyttelsestid på 15 år til 5 år, er det innefor rammene for det lovverket som vi er forpliktet av under EØS-avtalen.

Komiteen foreslår som sagt at beskyttelsestiden for reservedeler endres fra 15 til 5 år. Bakgrunnen for det er hensynet til forbrukerne og det å sikre muligheten til konkurranse. En beskyttelse som varer i 15 år, vil i realiteten bety en total beskyttelse av reservedelene. Vi vet at i Norge er det slik at hver femte bil blir involvert i kollisjon årlig. Dersom man kjøper originaldeler, kan man også regne med at disse er ca. 30–50 pst. dyrere enn de som ikke er originale. Konsekvensen av det er at blir reservedelene for kostbare, får det betydning for hvor lenge det er lønnsomt å reparere en bil, sjøl om bilen har en betydelig lengre levetid. Dette vil altså føre til at bilen vrakes på et tidligere tidspunkt enn det som er nødvendig. Vi mener derfor at det er uklokt av hensyn til energiutnyttelsen ikke bare sett fra et økologisk perspektiv, men også fra et økonomisk perspektiv å ha en for lang beskyttelsestid på reservedeler. Derfor foreslår komiteen å endre regelverket på dette området, fra 15 til 5 år, nemlig av hensyn til forbrukerne og kostnadene som er knyttet til bl.a. forsikringen, for å sikre konkurransen og også ut fra et økologisk perspektiv.

Finn Kristian Marthinsen (KrF): Norsk industri og næringsliv holder en meget høy internasjonal standard. Vi kan ikke alltid konkurrere på pris, men ofte velges våre produkter på bakgrunn av kvalitet, behovstilpasning og form. Produktenes form – eller deres design – er et stadig viktigere konkurransefortrinn. Forbrukerens interesse for design kan være større enn fokuseringen på produktets øvrige kvaliteter. Nettopp det gjør fokusering på design viktig både for politikere og for næringslivet.

Industrien satser på utvikling av ny design. Men for at vår industri skal vokse, og for at vi skal beholde våre industriarbeidsplasser, trenger vi ytterligere satsing på

dette området. Norske produktutviklere må ta på alvor det konkurransefortrinn som god design er. Regjeringen har tilrettelagt for dette bl.a. gjennom framlegget om ny designlov. Designloven gir innehaveren av designretten en tidsbegrenset rett til å nekte andre å utnytte designen.

Vi ønsker å stimulere til utvikling av estetisk og funksjonelt gode produkter, til glede både for forbrukere og samfunn. Derfor har Regjeringen gjennom lovforslaget til en viss grad styrket vernet om designerens rettigheter. Dette er viktig for å motivere til nyskaping.

Muligheten til å få designbeskyttelse kan være forutsetningen for at noen er villige til å ta risikoen og kostnadene som er forbundet med utviklingsarbeidet. En noe utvidet rett til designbeskyttelse kan dermed medføre at produktutvalget blir større. En slik effekt av loven vil direkte komme forbrukerne til gode.

De forslåtte endringer i designlovgivningen er godt tilpasset de behov som industrien og forbrukerne har i dag.

Opphavsretten har preg av nordisk samarbeid og er inspirert av internasjonale konvensjoner. Det har derfor vært nødvendig å harmonisere regelverket for design med andre lands bestemmelser på området. Kristelig Folkeparti mener at et samarbeid om det opphavsrettslige regelverket på tvers av landegrenser er viktig. Det er behov for likestilling mellom norske og utenlandske aktører på dette området, som jo er sterkt preget av internasjonal konkurranse.

Designloven muliggjør designbeskyttelse for masseproduserte varer så vel som for håndverksprodukter. Funksjonell design kan i prinsippet også registreres på lik linje med design som appellerer til den estetiske følelsen. For Kristelig Folkeparti er det viktig at lovgivningen i størst mulig grad følger den tekniske utviklingen og samfunnsutviklingen for øvrig, og vi er glade for at Regjeringens forslag til ny designlov tar slike hensyn. Det er også positivt at vilkårene for designbeskyttelse lempes noe i forslaget til ny lov, sett i forhold til dagens mønsterlovgivning.

Hensynet til forbrukerne står sentralt for Kristelig Folkeparti. Fri konkurranse er dessuten viktig av hensyn til fornuftige priser. Vi har på denne bakgrunn vært skeptiske til å lovfeste en beskyttelsestid for design på hele 25 år. Hensynet til rettslikhet i forhold til våre viktigste handelspartnere har imidlertid medført at vi støtter forslaget om 25 års vernetid.

Kristelig Folkeparti mener at fem års beskyttelsestid for reservedeler er tilstrekkelig. En kortere beskyttelsestid for reservedeler enn for andre produkter er hensiktsmessig både av hensyn til forbrukerne og av hensyn til størst mulig konkurranse i reservedelsmarkedet, og det er overensstemmende med den utviklingen vi ser internasjonalt.

Regjeringen legger i lovforslaget opp til saksbehandlingsrutiner som beskytter rettighetene til designsøkeren i søknadsprosessen. Etter Kristelig Folkepartis oppfatning er det viktig at loven i størst mulig grad beskytter rettighetene til designeren, og dermed bidrar til å styrke

og utvikle norsk design i en hard internasjonal konkurranse.

Det er med glede Kristelig Folkeparti gir sin støtte til justiskomiteens innstilling om ny designlov.

Statsråd Odd Einar Dørum: Formålet med den nye loven om design er å styrke designeres rettigheter og dermed stimulere til produktutvikling. Et godt rettslig rammeverk er viktig for å gjøre norsk designrettet industri konkurransedyktig. Justiskomiteen har stort sett sluttet seg til Justisdepartementets lovforslag. Dette er jeg tilfreds med.

Når det er mange produkter på markedet, er det ofte formgivingen som avgjør hvilket produkt en forbruker velger. Mange bedrifter bruker derfor mye tid og penger på å gi produktene en brukervennlig og tiltalende utforming. Norsk møbelindustri har eksempelvis i mange år satset mye på design. Vi ser også at bevisstheten om god design øker i andre bransjer.

Designloven gjør det mulig å få enerett til ny design i en begrenset periode. Som justiskomiteen påpeker, kan vern mot kopiering være en forutsetning for at noen er villige til å påta seg kostnadene med et utviklingsarbeid. Loven motiverer dermed til nyskaping, slik at det totale produktspektret kan bli større. Dette er til fordel for både forbrukerne og samfunnet ellers.

Den nye loven bygger delvis på et EU-direktiv og er blitt til i et nordisk samarbeid. Dette sikrer norske virksomheter samme rammevilkår som utenlandske konkurrenter. Jeg setter pris på at justiskomiteen uttrykkelig støtter en videreføring av det internasjonale samarbeidet innen immateriellretten.

Designloven erstatter mønsterloven fra 1970 og innebærer på flere punkter en modernisering. Det blir bl.a. mulig å beskytte grafisk design i elektronisk form. Det blir også mulig å teste ut produkter på markedet i inntil tolv måneder før det søkes om designbeskyttelse. Disse endringene har vært etterspurt av mange designere, og jeg har merket meg at også justiskomiteen stiller seg positiv til endringene.

Det følger av EU-direktivet at maksimal beskyttelsestid for design må økes fra 15 til 25 år, men ikke for reservedeler. Justiskomiteen har et godt poeng når den påpeker at 25 års beskyttelse ofte vil overstige produktets reelle levetid i markedet. Dette minsker betydningen av at beskyttelsestiden økes.

For reservedeler foreslo departementet at beskyttelsen skulle vare i inntil 15 år, slik som i dag, bl.a. begrunnet i at det ikke er svært mange deler som er omfattet av dette. Men jeg tar selvfølgelig til etterretning at justiskomiteen for sin del har foreslått en beskyttelsestid på 5 år og dermed ikke er enig i departementets vurdering.

Den nye designloven moderniserer også saksbehandlingsreglene. Den obligatoriske nyhetsgranskningen av søknader avskaffes. Det innføres dessuten et system for administrativ overprøving. Det vil dermed gå raskere å få designbeskyttelse. Til gjengjeld blir det enklere å få opphevet en ugyldig registrering i ettertid. Dette gjør systemet mer fleksibelt.

Det ser ut til å være bred politisk enighet om at den nye loven er en forbedring sammenliknet med dagens mønsterlov. Den er både mer brukervennlig og bedre tilpasset samfunnets behov. Jeg håper at de nye reglene samlet sett vil styrke norske bedrifter som driver med produktutvikling.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til sak nr. 1

(Votering, sjå nedanfor)

S a k n r . 2

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i rettergangslovgivningen mv. (elektronisk kommunikasjon med domstolene mv.) (Innst. O. nr. 57 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 8 (2002-2003))

Presidenten: Ingen har bede om ordet.

(Votering, sjå side 419)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutt, sa

presidenten: Odelstinget går då til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om beskyttelse av design (designloven)

Kapittel 1 Alminnelige bestemmelser

§ 1 Enerett til design

Den som har frembrakt en design (designeren), eller den som designerens rett har gått over til, kan ved registrering oppnå enerett til å utnytte designen etter bestemmelsene i denne loven (designrett).

Registrering av en design utelukker ikke beskyttelse etter annen lovgivning hvis vilkårene for beskyttelse etter annen lovgivning er oppfylt, herunder beskyttelse etter lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker, lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker, lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk mv. og lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter.

§ 2 Definisjoner

I loven her forstås med

1. design: utseendet til et produkt eller en del av et produkt som særlig følger av de karakteriserende trekkene ved linjene, konturene, fargene, formen, strukturen eller materialet til produktet eller produktets ornamentering.
2. produkt: en industrielt eller håndverksmessig fremstilt gjenstand, herunder deler som er bestemt til å inngå i et sammensatt produkt, emballasje, utstyr, grafiske symboler og typografiske skrifttyper, men ikke edb-programmer.

3. sammensatt produkt: et produkt som består av flere bestanddeler som kan skiftes ut, slik at produktet kan tas fra hverandre og settes sammen igjen.

§ 3 Nyhet og individuell karakter

Designrett kan bare oppnås hvis designen er ny og har individuell karakter.

En design anses som ny hvis ingen identisk design har blitt allment tilgjengelig før den dagen da søknaden ble innlevert (søknadsdagen) eller før prioritetsdagen, hvis det er påberopt prioritet etter § 16. En design skal anses som identisk med en annen design hvis de karakteriserende trekkene bare skiller seg fra hverandre på uvesentlige punkter.

En design anses å ha individuell karakter hvis helhetsinntrykket designen gir den informerte brukeren, skiller seg fra helhetsinntrykket en slik bruker får av annen design som har blitt allment tilgjengelig før den dagen som er nevnt i annet ledd. Ved vurderingen av om designen har individuell karakter, skal det tas hensyn til hvor stor frihet designeren hadde ved utviklingen av designen.

§ 4 Sammensatte produkter

Designen til en bestanddel av et sammensatt produkt anses bare for å være ny og ha individuell karakter i den grad

1. bestanddelen er synlig under normal bruk av det sammensatte produktet, og
2. den synlige delen av bestanddelen oppfyller vilkårene om nyhet og individuell karakter.

Med normal bruk forstås sluttbrukerens anvendelse av det sammensatte produktet, med unntak av vedlikehold, service eller reparasjon av produktet.

§ 5 Designens allmenne tilgjengelighet

En design er allment tilgjengelig etter loven her hvis den har blitt offentliggjort ved registrering eller på annen måte. Det samme gjelder hvis designen har blitt utstilt, utnyttet kommersielt eller blitt kjent på annen måte.

Designen anses likevel ikke for å ha blitt allment tilgjengelig hvis

1. fagkretsene innenfor den aktuelle sektoren i EØS gjennom sin alminnelige næringsvirksomhet ikke med rimelighet kunne ha fått kjennskap til designen gjennom omstendigheter som nevnt i første ledd før søknadsdagen eller før prioritetsdagen, hvis det er påberopt prioritet etter § 16, eller
2. andre har fått kjennskap til designen under en underforstått eller uttrykkelig forutsetning om fortrolighet.

§ 6 Handlinger som ikke ødelegger nyheten (nyhetsfrist)

Designen anses ikke for å ha blitt allment tilgjengelig etter § 5 hvis den tidligst tolv måneder før den dagen som er nevnt i § 3 annet ledd, er gjort allment tilgjengelig

1. av designeren eller den som designerens rett har gått over til,

2. av andre på grunnlag av opplysninger som er gitt eller handlinger som er foretatt av designeren eller den som designerens rett har gått over til, eller
3. som følge av misbruk i forhold til designeren eller den som designerens rett har gått over til.

§ 7 Design som strider mot offentlige interesser og andres rettigheter

En design kan ikke registreres hvis den

1. strider mot offentlig orden eller moral, eller
2. uten tillatelse inneholder et våpen eller annet tegn som er omfattet av straffeloven § 328 første ledd nr. 4 og annet ledd, et statsflagg eller et offentlig kontroll- eller garantimerke for produkter av samme eller liknende slag som produktene designen gjelder, eller noe som er egnet til å oppfattes som et slikt tegn, flagg eller merke.

Designrett kan ikke oppnås hvis designen kolliderer med en design i en tidligere søknad om designrett her i landet som ikke var allment tilgjengelig før søknadsdagen for den nye søknaden eller før prioritetsdagen, hvis det er påberopt prioritet etter § 16, men som blir gjort offentlig på et senere tidspunkt.

Designrett kan heller ikke oppnås hvis designen krenker en annens rett her i landet til

1. et varekjennetegn, firma eller annet forretningskjennetegn,
2. et åndsverk eller et fotografisk bilde, eller
3. en betegnelse som er beskyttet ved forskrift etter lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer mv.

§ 8 Design som er bestemt av teknisk funksjon

Designrett kan ikke oppnås for de trekkene ved et produkts utseende

1. som bare er bestemt av teknisk funksjon, eller
2. som må gjengis i nøyaktig form og dimensjon for at produktet skal kunne kobles mekanisk til eller plasseres i, rundt eller mot et annet produkt, slik at begge produktene fyller sin funksjon.

Designrett kan likevel oppnås for design av gjensidig utskiftbare produkter som kan bygges eller kobles sammen på forskjellige måter i et modulsystem.

§ 9 Designrettens innhold og omfang

Designretten innebærer at ingen kan utnytte designen uten samtykke fra innehaveren av designretten (designhaveren), med de unntakene som følger av §§ 10 til 12. Slik utnyttelse gjelder særlig det å tilvirke, utby, bringe i omsetning, innføre, utføre eller bruke et produkt som designen inngår i eller anvendes på, samt det å lagre et produkt med formål som nevnt.

Designretten omfatter enhver design som ikke gir den informerte brukeren et annet helhetsinntrykk. Ved vurderingen av omfanget av designretten skal det tas hensyn til hvor stor frihet designeren hadde ved utviklingen av designen.

§ 10 Unntak fra designretten

Designretten er ikke til hinder for at designen

1. utnyttes i privat og ikke-kommersielt øyemed,
2. utnyttes til eksperimentelle formål, eller
3. gjengis med det formål å sitere eller undervise, forutsatt at handlingen er i samsvar med god forretnings-skikk og ikke i urimelig grad skader den normale utnyttelsen av designen, samt at kilden blir oppgitt.

§ 11 Utstyr på skip og luftfartøy

Designretten er ikke til hinder for

1. utnyttelse av utstyr på skip og luftfartøy som hører hjemme i en annen stat, hvis fartøyet oppholder seg midlertidig her i landet,
2. innføring til Norge av reservedeler og tilbehør for reparasjon av slike fartøy samt gjennomføring av reparasjoner.

§ 12 Konsumpsjon av designretten

Designretten er ikke til hinder for utnyttelse av designbeskyttede produkter som er brakt i omsetning innenfor EØS av designhaveren eller med dennes samtykke.

Kapittel 2 Søknad om registrering av design

§ 13 Søknaden om registrering

En søknad om registrering av design skal innleveres skriftlig til Patentstyret.

Søknaden skal oppgi søkerens navn og adresse, produktet eller produktene som designen gjelder, og inneholde bilder som tydelig viser designen.

Hvis søkeren også innleverer en modell av designen før den blir registrert, er det modellen som skal anses å vise designen.

Søknaden skal oppgi hvem som har frembrakt designen. Designerens navn skal innføres i designregistret. Om designen er et resultat av et samarbeid mellom flere designere i en gruppe, kan en angivelse av gruppens navn erstatte angivelsen av hver enkelt designer.

Søknaden skal i tillegg oppfylle de kravene som er fastsatt av Kongen ved forskrift. Det skal betales fastsatt avgift.

§ 14 Endring av søknaden

En søknad om registrering av design kan ikke endres til å gjelde et annet produkt enn angitt i søknaden. Designen i en søknad kan bare endres hvis designen i endret form beholder sin identitet og oppfyller vilkårene for registrering.

§ 15 Søknad om registrering av mer enn én design (samarregistrering)

En søknad kan omfatte mer enn én design hvis produktene som designene gjelder, tilhører samme klasse etter Locarnoavtalen 8. oktober 1968 om internasjonal klassifisering av design.

§ 16 Prioritet

Den som har innlevert en søknad om beskyttelse av design i Norge eller i en stat tilsluttet Pariskonvensjonen 20. mars 1883 om beskyttelse av industriell eiendomsrett eller avtale 15. april 1994 om opprettelse av Verdens handelsorganisasjon (WTO-avtalen), og som innen seks måneder etter dette søker om designrett her i landet, kan kreve at den nye søknaden skal anses som innlevert samtidig som den første søknaden.

Den som har vist frem en design på en offisiell eller offisielt anerkjent internasjonal utstilling som nevnt i konvensjon 22. november 1928 om internasjonale utstillinger, og som innen seks måneder etter dette søker om designrett her i landet, kan kreve at søknaden skal anses som innlevert på den dagen da designen første gang ble vist frem på utstillingen.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere vilkår for retten til å kreve prioritet. Kongen kan også fastsette at prioritet kan kreves i andre tilfeller enn nevnt i første og annet ledd.

§ 17 Vilkår for registrering

Patentstyret skal påse at søknaden oppfyller kravene i §§ 13 til 15. Patentstyret skal også påse at søknaden gjelder en design som nevnt i § 2 nr. 1, og at vilkårene i § 7 første ledd er oppfylt.

I den utstrekning det er bestemt i forskrift fastsatt av Kongen, skal Patentstyret etter forespørsel fra søkeren i tillegg undersøke om det finnes andre forhold som kan hindre designrett, og i tilfelle orientere søkeren om det. For undersøkelsen skal det betales fastsatt avgift.

§ 18 Registrering og kunngjøring

Hvis søknaden oppfyller vilkårene som nevnt i § 17 første ledd, skal designen registreres og registreringsbrev sendes til søkeren. Registreringen av en design skal kunngjøres.

Registreringen kan likevel utsettes i inntil seks måneder fra den dagen som er nevnt i § 3 annet ledd, såfremt søkeren ber om det i søknaden.

§ 19 Retting av søknaden

Hvis søknaden ikke oppfyller vilkårene som nevnt i § 17 første ledd, skal Patentstyret gi søkeren melding om dette og informere om virkningen manglene kan få. Søkeren skal gis en rimelig frist for uttalelse og om mulig retting av manglene.

Om manglene blir rettet innen den fristen som Patentstyret setter, skal søknaden regnes som innlevert den dagen da den kom inn til Patentstyret. Søknaden regnes likevel ikke som innlevert før bilder eller modell av designen har kommet inn til Patentstyret.

Hvis søkeren ikke har uttalt seg eller rettet manglene innen fristens utløp, skal søknaden henlegges.

Behandlingen av en henlagt søknad skal gjenopptas hvis søkeren uttaler seg eller retter manglene innen to måneder etter utløpet av fristen. Det skal betales fastsatt avgift. Behandlingen av en søknad kan bare gjenopptas én gang.

§ 20 Avslag

Hvis søknaden har mangler som ikke blir rettet etter reglene i § 19, og designen ikke kan registreres i endret form etter § 14 annet punktum, skal søknaden avslås. Dette gjelder ikke hvis Patentstyret finner at søkeren bør gis en ny frist for retting.

Kapittel 3 Offentlighet og opplysningsplikt

§ 21 Innsyn i dokumentene i søknadssaken

Enhver kan fra og med søknadsdagen kreve innsyn i søknaden med vedlegg og alle dokumenter i saken, om ikke annet er bestemt i annet til femte ledd.

Det kan ikke kreves innsyn i dokumenter som kan avsløre designens utseende, før designen er registrert etter § 18. Når seks måneder har gått fra den dagen som er nevnt i § 3 annet ledd, skal dokumentene være offentlige selv om designen ikke er registrert. Er søknaden henlagt eller avslått, gjelder innsynsretten bare hvis søkeren ber om gjenopptakelse, klager på avgjørelsen eller krever oppreisning.

Hvis søkeren krever det, skal dokumentene som kan avsløre designens utseende, være offentlige tidligere enn det som følger av annet ledd.

Opplysninger om forretningshemmeligheter kan unntas fra offentlighet hvis søkeren krever det. Når slikt krav er innlevert, blir opplysningene ikke offentlige før kravet er endelig avslått. Opplysninger som har betydning for om designrett kan oppnås eller for designrettens omfang eller varighet, kan ikke unntas fra offentlighet.

Dokument som Patentstyret har utarbeidet for sin egen interne saksforberedelse, kan unntas fra offentlighet.

§ 22 Opplysningsplikt for designsøker

En søker som påberoper seg designsøknaden overfor en annen før designen har blitt allment tilgjengelig, skal etter forespørsel la vedkommende gjøre seg kjent med dokumentene i søknaden.

Den som ved direkte henvendelse eller i annonser eller på annen måte har gjort det kjent for utenforstående at det er søkt om eller gitt designrett, uten å oppgi søknadens eller registreringsnummer, skal uten unødige opphold etter forespørsel opplyse om nummeret. Den som har gitt opplysninger som kan gi inntrykk av at det er søkt om eller gitt designrett, skal uten unødige opphold etter forespørsel opplyse om designen er registrert eller søkt registrert.

Kapittel 4 Designregistreringens gyldighetstid

§ 23 Registreringens varighet

Designregistreringen gjelder i den eller de periodene på fem år som søknaden er innlevert for, regnet fra søknadsdagen. Registrering som gjelder for en kortere periode enn tjuefem år, kan fornyes for ytterligere femårsperioder til sammenlagt tjuefem år. Hver periode løper fra utgangen av den forrige perioden.

Registreringen gjelder i høyst fem år for en design til en bestanddel som brukes til å reparere et sammensatt produkt for å gi det tilbake sitt opprinnelige utseende (reservedeler).

§ 24 Fornyelse av registreringen

Krav om fornyelse innleveres skriftlig til Patentstyret tidligst ett år før og senest seks måneder etter registreringsperiodens utløp. Det skal betales fastsatt avgift. Blir kravet om fornyelse innlevert etter utløpet av registreringsperioden, skal det betales en tilleggsavgift.

Innbetaling av fornyelsesavgift med angivelse av designens registreringsnummer innen fristene i første ledd skal anses som et krav om fornyelse.

Fornyelsen av en registrering skal innføres i designregistret og kunngjøres.

Kapittel 5 Overprøving og ugyldighet mv.

§ 25 Administrativ overprøving og domstolprøving

En designregistrering skal helt eller delvis oppheves av Patentstyret eller kjennes ugyldig av en domstol etter bestemmelsene i §§ 26 til 28, hvis designen ikke oppfyller vilkårene i §§ 2 til 8. Hvis designen er registrert for en som ikke har retten til designen, skal registreringen oppheves etter bestemmelsene i §§ 26 og 27, eller overføres til rett innehaver etter §§ 29 og 30.

Registreringen kan ikke oppheves eller kjennes ugyldig på det grunnlaget at designhaveren bare har retten til en andel av designen.

§ 26 Frister og krav om sakstilknytning

Krav om administrativ overprøving kan fremmes av enhver så lenge registreringen består, om ikke annet er bestemt i annet og tredje ledd.

Et krav om administrativ overprøving kan bare fremmes av

1. den som påstår å ha retten til designen, hvis kravet er begrunnet med at designhaveren ikke har retten til designen.
2. den som søker om eller har den eldre rettigheten, hvis kravet er begrunnet med at registreringen krenker rettigheter nevnt i § 7 annet og tredje ledd.
3. departementet eller av den personen eller det organet som berøres av bruken, hvis kravet er begrunnet med at registreringen krenker rettigheter nevnt i § 7 første ledd nr. 2.

Er kravet begrunnet med at designhaveren ikke har retten til designen, må det settes frem senest ett år etter at den som fremmer kravet, fikk kjennskap til registreringen og de øvrige forholdene som kravet bygger på. Var designhaveren i god tro da designen ble registrert, eller da registreringen ble overført til designhaveren, kan kravet ikke fremmes senere enn tre år etter registreringen eller overføringen.

Første til tredje ledd gjelder tilsvarende for søksmål om ugyldighet.

Søksmål om ugyldighet kan reises også etter at registreringen er bortfalt, eller etter at det er gitt avkall på re-

gistreringen. Den som reiser søksmål i slike tilfeller, må ha rettslig interesse i saken.

Hvis krav om administrativ overprøving med påstand om at designhaveren ikke har retten til designen er fremmet for Patentstyret innen fristen i tredje ledd, kan søksmål om spørsmålet uten hensyn til tredje ledd reises innen fristen som er fastsatt av Patentstyret etter § 29 tredje ledd.

§ 27 *Innlevering og behandling av krav om administrativ overprøving*

Et krav om administrativ overprøving skal innleveres skriftlig til Patentstyret og

1. oppgi navnet og adressen til den som har innlevert kravet,
2. oppgi registreringen og eventuelt hvilken design i registreringen som kreves overprøvd,
3. oppgi hvilke grunner kravet bygger på, og
4. inneholde nødvendig dokumentasjon av forhold som påberopes til støtte for kravet.

Kravet skal i tillegg oppfylle de vilkårene som er fastsatt av Kongen ved forskrift. Det skal betales fastsatt avgift.

Hvis kravet ikke oppfyller vilkårene i første ledd og § 26, skal Patentstyret gi en rimelig frist for uttalelse og om mulig retting av manglene. Blir manglene ikke rettet innen utløpet av fristen, skal kravet avvises hvis ikke Patentstyret finner at det bør gis en ny frist for retting.

Er kravet om overprøving fremmet av andre enn designhaveren, skal Patentstyret snarest mulig gi designhaveren melding om kravet med en rimelig frist for uttalelse.

Er det innlevert to eller flere krav om overprøving av samme registrering, kan Patentstyret slå sakene sammen til én sak hvis det ikke fremsettes en saklig begrunnet innvending mot dette.

Patentstyret kan ta hensyn til forhold som ikke er berørt i kravet om overprøving. Er et krav om overprøving trukket tilbake, kan Patentstyret fortsette behandlingen av saken hvis det foreligger særlige grunner. Leddet her gjelder bare så langt det er forenlig med § 26 annet ledd.

Enhver kan kreve innsyn i dokumentene i sak om administrativ overprøving. Bestemmelsene i § 21 fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 28 *Endring av en registrert design*

Registreringen av en design kan oppheves delvis av Patentstyret hvis designen i endret form beholder sin identitet og oppfyller vilkårene for registrering, og designhaveren har bedt om eller samtykket til endringen.

Registreringen av en design kan på samme vilkår kjennes delvis ugyldig av en domstol.

Den endrede designen innføres i designregistret, og nytt registreringsbrev sendes designhaveren. Melding om endringen med bilder av designen i endret form skal kunngjøres.

§ 29 *Retten til designen*

Den som i sak om administrativ overprøving godtgjør å ha retten til en design som er registrert for en annen, kan kreve registreringen overført i stedet for opphevet.

Godtgjør noen å ha retten til en design i en søknad som er innlevert av en annen, skal Patentstyret overføre søknaden. Den som søknaden overføres til, skal betale ny søknadsavgift.

Finner Patentstyret et spørsmål som nevnt i første og annet ledd tvilsomt, kan den som påstår å ha retten til designen, oppfordres til å reise søksmål innen en rimelig frist. Blir søksmål ikke reist innen fristen, kan Patentstyret sette påstanden ut av betraktning. Den som har fremmet påstanden, skal gjøres oppmerksom på dette.

§ 30 *Søksmål om overføring av en søknad eller registrering*

Den som påstår å ha retten til en design i en søknad som er innlevert av en annen, eller en design som er registrert for en annen, kan reise søksmål for domstolene om overføring av søknaden eller registreringen. Søksmål om overføring av en registrering må reises innen fristen i § 26 tredje ledd, jf. sjette ledd.

§ 31 *Rett til fortsatt utnyttelse*

Har den som blir frakjent en registrering etter §§ 29 eller 30 i god tro begynt å utnytte designen her i landet eller gjort omfattende forberedelser til dette, kan vedkommende fortsette eller begynne utnyttelsen mot rimelig vederlag og på rimelige vilkår for øvrig. Denne retten gjelder på samme vilkår for innehavere av registrerte lisenser.

Rettigheter etter første ledd kan bare gå over til andre sammen med den virksomheten der retten er oppstått, eller der utnyttelsen var ment å skulle skje.

§ 32 *Forholdet mellom saker for Patentstyret og domstolene*

Pågår sak for Patentstyret om overføring av en søknad, kan Patentstyret ikke endre, henlegge, avslå eller innvilge søknaden før saken om overføring er endelig avgjort. Gjelder saken retten til en design i en registrering, kan registreringen ikke oppheves, endres eller slettes før nevnte tidspunkt.

Er det reist søksmål for domstolene om retten til designen, skal Patentstyret utsette behandlingen av sak om registrering, oppheving eller overføring inntil søksmålet er rettskraftig avgjort. Er det reist søksmål om ugyldighet, skal Patentstyret utsette behandlingen av sak om oppheving inntil nevnte tidspunkt.

Den som har fremmet krav om administrativ overprøving, kan ikke reise søksmål om ugyldighet eller overføring mens saken pågår for Patentstyret.

§ 33 *Oppheving av eget tiltak*

Hvis en registrering av en design, en fornyelse eller en endring av en registrering har skjedd ved en åpenbar feil, kan Patentstyret av eget tiltak helt eller delvis oppheve innføringen.

Innehaveren av registreringen skal gis melding med rimelig frist for uttalelse før oppheving finner sted.

§ 34 Sletting av registrering

Registreringen skal slettes fra designregistret etter utløpet av registreringsperioden hvis den ikke blir fornyet, ikke kan fornyes eller hvis designhaveren fremmer et skriftlig krav om sletting.

Er det reist søksmål om overføring av registreringen eller tatt utlegg i designretten, kan registreringen ikke slettes etter krav fra designhaveren før søksmålet er rettskraftig avgjort, eller utlegget er falt bort.

§ 35 Innføring i designregistret og kunngjøring

Er det fremmet krav om administrativ overprøving av en registrering eller reist søksmål om ugyldighet eller overføring av en registrering, skal dette innføres i designregistret og kunngjøres. Når saken er endelig avgjort, skal utfallet innføres i designregistret og kunngjøres.

Oppheving av en registrering etter § 33 og sletting av en registrering etter § 34 skal innføres i designregistret og kunngjøres.

Rett til fortsatt utnyttelse etter § 31 skal innføres i designregistret og kunngjøres hvis en av partene ber om det.

Kapittel 6 Klage mv.

§ 36 Klage over avgjørelse i Patentstyrets første avdeling

Avgjørelsen i Patentstyrets første avdeling av en designsøknad eller et krav om at en internasjonal designregistrering skal ha virkning i Norge, kan påklages av søkeren til Patentstyrets annen avdeling hvis avgjørelsen har gått søkeren imot.

Avgjørelsen av en sak om administrativ oppheving etter § 25 kan påklages til Patentstyrets annen avdeling av den parten som avgjørelsen har gått imot. Blir et krav etter § 29 om overføring av en søknad eller registrering innvilget, kan avgjørelsen påklages til Patentstyrets annen avdeling av søkeren eller designhaveren.

Avgjørelsen om å oppheve en innføring etter § 33, kan påklages til Patentstyrets annen avdeling av innehaveren.

Avgjørelsen om å avvise eller avslå et krav om

1. gjenopptakelse etter § 19 fjerde ledd,
2. unntak fra offentlighet etter §§ 21 fjerde ledd, 27 sjette ledd og 38 femte ledd,
3. innsyn i dokumenter i saker etter loven her,
4. fornyelse av en designregistrering etter § 24, eller
5. oppreisning etter § 50, kan påklages til Patentstyrets annen avdeling av den som har fremsatt kravet.

Andre avgjørelser i Patentstyrets første avdeling kan ikke påklages.

§ 37 Innlevering av klage

En klage må være innlevert skriftlig til Patentstyret innen to måneder etter den dagen da melding om avgjørelsen ble sendt vedkommende part. Klagen skal oppgi

1. klagerens navn og adresse,
2. avgjørelsen som det klages over,
3. hvilken endring som ønskes i avgjørelsen, og
4. hvilke grunner klagen bygger på.

Klagen skal i tillegg oppfylle de vilkårene som er fastsatt av Kongen ved forskrift. Fastsatt klageavgift skal betales.

§ 38 Behandling av klage

Andre parter i saken skal snarest mulig gis melding om klagen med en rimelig frist for uttalelse.

Er vilkårene for å behandle klagen oppfylt, kan Patentstyrets første avdeling oppheve eller endre avgjørelsen hvis den finner det klart at klagen er begrunnet. Blir det ikke truffet slik avgjørelse, skal sakens dokumenter sendes til Patentstyrets annen avdeling. Gir Patentstyrets første avdeling en uttalelse til annen avdeling, skal en kopi sendes til partene.

Hvis vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, skal klageren gis en rimelig frist for uttalelse og om mulig retting av manglene. Blir manglene ikke rettet innen utløpet av fristen, skal klagen avvises hvis ikke Patentstyrets annen avdeling finner at det bør gis en ny frist for retting.

Tas klagen under behandling, skal Patentstyrets annen avdeling foreta de undersøkelser som klagen gir grunn til. Den kan ta hensyn til forhold som ikke er berørt i klagen. Er klagen trukket tilbake, kan Patentstyret fortsette behandlingen av saken hvis det foreligger særlige grunner. Leddet her gjelder bare så langt det er forenlig med § 26 annet ledd.

Enhver kan kreve innsyn i dokumentene i klagesaken. Bestemmelsene i § 21 fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 39 Domstolprøving av avgjørelser i Patentstyrets annen avdeling

Avgjørelse fra Patentstyret kan bare bringes inn for domstolene hvis klageretten etter § 36 har blitt brukt, og Patentstyrets annen avdeling har avgjort klagen. Forrige punktum berører ikke retten til å reise søksmål om ugyldighet eller overføring etter §§ 25 og 30.

Avgjørelsen i Patentstyrets annen avdeling av klagesak kan bringes inn for domstolene av den parten som avgjørelsen har gått imot, om ikke annet følger av tredje ledd. Søksmål må være reist innen to måneder etter den dagen da melding om avgjørelsen ble sendt vedkommende part. Det kan ikke gis oppreisning mot oversittelse av søksmålsfristen. Opplysning om søksmålsfristen skal inntas i meldingen om avgjørelsen.

Avgjørelsen i Patentstyrets annen avdeling av sak om administrativ overføring av en søknad eller registrering kan ikke bringes inn for domstolene. Det samme gjelder avgjørelse der Patentstyrets annen avdeling avviser eller avslår et krav om administrativ oppheving, eller opprettholder en avgjørelse i første avdeling om avvisning eller avslag.

Kapittel 7 Erstatning og straff m.m.

§ 40 Erstatning for designinnngrep

Den som forsettlig eller uaktsomt utnytter en design i strid med loven her, skal gi den forurettede et vederlag

som svarer til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for ytterligere skade som utnyttelsen måtte ha medført.

Vederlaget kan nedsettes og erstatningen lempes hvis det bare er lite å legge inngriperen til last.

Er utnyttelsen skjedd i god tro, kan retten i den grad det finnes rimelig pålegge inngriperen å betale vederlag og erstatning etter paragrafen her. Vederlaget og erstatningen kan ikke overstige inngriperens antatte vinning.

§ 41 Tiltak for å hindre nye designinngrep

For å hindre nye designinngrep kan retten etter krav fra den forurettede bestemme at produkter som er fremstilt eller innført til Norge i strid med loven, eller gjenstander som utelukkende kan brukes til designinngrep, skal endres på en bestemt måte, ødelegges eller tas i forvaring for resten av beskyttelsestiden. Retten kan på samme vilkår bestemme at produkter som er fremstilt eller innført til Norge i strid med loven, i stedet skal utleveres til den forurettede mot vederlag.

Første ledd kan ikke anvendes overfor den som i god tro har ervervet slike produkter eller gjenstander eller rettigheter i dem, og som ikke selv har begått designinngrep.

§ 42 Utnyttelse før registrering

Utnytter noen uten samtykke fra søkeren en design som er søkt registrert, og skjer utnyttelsen etter at dokumentene som viser designen har blitt offentlige etter § 21, gjelder §§ 40 og 41 tilsvarende hvis søknaden fører til registrering. Vederlag og erstatning for utnyttelse før registreringen er kunngjort etter § 18, skal likevel alltid begrenses i samsvar med § 40 tredje ledd.

Foreldelsesfristen for krav etter denne bestemmelsen begynner ikke å løpe før designen er registrert.

§ 43 Grunnlag for frifinnelse i sivile saker

I sivile saker om designinngrep kan det bare bygges på at registreringen er ugyldig eller kan kreves overført etter bestemmelsene i kapittel 5, hvis det først er avsagt rettskraftig dom for ugyldighet eller overføring, eller hvis Patentstyret har truffet endelig avgjørelse om oppheving eller overføring.

§ 44 Straff for designinngrep

Den som forsettlig utnytter en design i strid med loven her, eller som medvirker til dette, straffes med bøter eller med fengsel i inntil tre måneder.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det.

§ 45 Straff og erstatning ved brudd på opplysningsplikten etter § 22

Den som forsettlig eller uaktsomt har brutt opplysningsplikten etter § 22, straffes med bøter og skal i den grad det finnes rimelig erstatte skaden som måtte ha oppstått.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det.

Kapittel 8 Rettergangsbestemmelser

§ 46 Tvungen vernet

Følgende søksmål må reises ved Oslo tingrett:

1. Søksmål om retten til en design som er søkt registrert etter loven her, jf. § 30.
2. Søksmål om prøving av avgjørelse truffet i Patentstyrets annen avdeling som omtalt i § 39.
3. Søksmål om ugyldighet eller om overføring av en registrering, jf. §§ 25 og 30.

Oslo tingrett er vernet for søkere og designhavere som ikke har bopel i Norge.

§ 47 Melding om søksmål

Den som reiser søksmål om ugyldighet eller om overføring av en registrering, skal samtidig gi melding om det til Patentstyret samt i rekommandert brev gi melding til enhver lisenshaver som er innført i designregistret med adresse. En lisenshaver som reiser søksmål om designinngrep, skal på tilsvarende måte gi melding om dette til den som er innført i designregistret som designhaver, hvis adressen er angitt i registret.

Dokumenterer saksøkeren ikke at de nødvendige meldingene er gitt, kan retten sette en frist for å gi meldingene. Oversittes fristen skal saken avvises.

§ 48 Oversendelse av dommer

Retten skal sende Patentstyret utskrift av dommer i tvistemål etter loven her.

Kapittel 9 Forskjellige bestemmelser

§ 49 Fullmektig

Søker som ikke har bopel i Norge, skal ha en fullmektig bosatt her til å representere seg i alt som angår søknaden. Under behandlingen av sak om administrativ overprøving av en registrering gjelder forrige punktum tilsvarende for designhaveren.

Designhaver som ikke har bopel i Norge, skal ha en fullmektig bosatt her som kan motta meldinger fra Patentstyret og forkynnelser og andre prosessuelle meldinger på dennes vegne. Fullmektigens navn og adresse skal innføres i designregistret.

Har designhaveren ikke slik fullmektig, kan forkynnelse skje med rekommandert brev til designhaveren under den adressen som er innført i designregistret. I så fall gjelder domstoloven § 178.

Hvis fullstendig adresse ikke er innført i registret, kan forkynnelsen når sak reises, og ellers når retten finner grunn til det, skje ved at dokumentet eller et utdrag rykkes inn i Norsk lysingsblad og den tidende Patentstyret utgir, med opplysning om at dokumentet kan hentes på rettens kontor. Domstoloven § 181 fjerde ledd gjelder i så fall, likevel slik at tiden for innrykking i den tidende Patentstyret utgir, trer i stedet for oppslagstidspunktet på rettsstedet.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra plikten til å ha fullmektig etter paragrafen her.

§ 50 Opppreisning

Den som overfor Patentstyret har oversittet en frist fastsatt i eller i medhold av bestemmelsene i kapittel 2, 4 eller 6, og som følge av dette har lidt rettstap, skal når denne krever det, gis opppreisning hvis det godtgjøres at vedkommende selv og eventuelt fullmektigen har vist den aktsomhet som med rimelighet kan forventes. Kravet må være innlevert skriftlig til Patentstyret innen to måneder etter at hindringen som førte til fristoversittelsen opphørte, og senest fire måneder etter fristens utløp. Innen samme frist skal den unnlatte handlingen være foretatt. Det skal betales fastsatt avgift.

Første ledd gjelder ikke frister etter § 16 om prioritet. Det kan heller ikke gis opppreisning mot oversittelse av fristen i § 37 for å klage på avgjørelser som nevnt i § 36 annet ledd.

§ 51 Om designregistret mv.

Patentstyret fører designregistret og utgir en tidende der registreringer mv. kunngjøres.

Enhver har rett til å få se designregistret og få bekreftet utskrift av det. For utskrifter skal det betales fastsatt avgift.

For kopier av dokumenter som er offentlige etter loven her, skal det betales fastsatt avgift.

§ 52 Forskrifter til loven (avgifter mv.)

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser til utfylling og gjennomføring av loven her. Kongen kan blant annet gi bestemmelser om

1. omfanget av Patentstyrets undersøkelse av søknader,
2. internasjonale søknader og registreringer,
3. lengden på frister etter loven,
4. deling og sammenslåing av søknader og registreringer,
5. føring av og innsyn i designregistret, og
6. avgiftssatser og avgiftsbetaling. Kongen kan herunder fastsette avgifter for deling og sammenslåing av søknader og registreringer.

§ 53 Lisens

En designhaver kan gi en annen rett til å utnytte designen (lisens). Lisenshaveren kan ikke overdra retten videre, med mindre avtalen med designhaveren gir rett til dette.

Inngår lisensen i en virksomhet, kan den overdras sammen med virksomheten om ikke annet er avtalt. Den som overdrar virksomheten, er fortsatt ansvarlig for at lisensavtalen oppfylles.

En lisens skal innføres i designregistret og kunngjøres hvis en av partene ber om det. Det samme gjelder hvis en registrert lisens er overdratt eller opphørt.

§ 54 Rettsvirkningen mv. av innføringer i designregistret

Søksmål som gjelder en designregistrering, kan alltid reises mot den som står som innehaver i designregistret, og meldinger som Patentstyret skal gi designhaveren, kan alltid sendes til denne.

Er en designrett overdratt til en annen, skal dette innføres i designregistret og kunngjøres hvis en av partene ber om det. Hvis enkelte av designene i en samregistrering etter § 15 er overdratt, kan overdragelsen bare innføres i designregistret og kunngjøres hvis designhaveren krever deling av registreringen. For slik deling skal det betales fastsatt avgift.

Utlegg i designretten skal innføres i designregistret og kunngjøres etter melding fra namsmyndighetene.

Er en designregistrering overdratt frivillig til flere, går den yngre retten i kollisjonstilfelle foran den eldre hvis den blir innmeldt for innføring i designregistret først, forutsatt at rettighetshaveren var i god tro ved innmeldingen. Det samme gjelder ved kollisjon mellom lisenser.

Kapittel 10 Internasjonal designregistrering

§ 55 Definisjoner

Med en internasjonal designregistrering forstås en registrering av design som er foretatt av Det internasjonale byrået ved Verdensorganisasjonen for immateriell eiendomsrett (WIPO) på grunnlag av Genèveavtalen 2. juli 1999 til Haagoverenskomsten 6. november 1925 om internasjonal registrering av design.

Patentstyret er registreringsmyndighet i Norge i saker om internasjonal designregistrering.

§ 56 Søknad om internasjonal designregistrering

Den som er norsk statsborger eller er bosatt eller driver virksomhet i Norge, kan søke om internasjonal registrering av design ved å innlevere søknad om det til Patentstyret eller Det internasjonale byrået.

Søknaden skal oppfylle de kravene som er fastsatt i Genèveavtalen.

Når en søknad om internasjonal designregistrering er innlevert til Patentstyret, skal Patentstyret oversende søknaden til Det internasjonale byrået innen fristen som er fastsatt ved forskrift. For slik oversendelse skal det betales fastsatt avgift.

§ 57 Krav om at en internasjonal designregistrering skal ha virkning i Norge

Når Patentstyret får melding fra Det internasjonale byrået med krav fra innehaveren om at en internasjonal registrering skal ha virkning i Norge, skal Patentstyret undersøke om registreringen gjelder en design som nevnt i § 2 nr. 1, og om vilkårene i § 7 første ledd er oppfylt.

Er vilkårene ikke oppfylt, skal Patentstyret helt eller delvis avslå å gi den internasjonale registreringen virkning i Norge. Avslag må meldes til Det internasjonale byrået innen fristen som er fastsatt ved forskrift.

Ved avslag kan innehaveren av den internasjonale registreringen på de vilkårene som er fastsatt ved forskrift, kreve at Patentstyrets første avdeling foretar en fornyet vurdering av spørsmålet om den internasjonale registreringen skal ha virkning i Norge.

Er vilkårene oppfylt, skal Patentstyret innføre den internasjonale registreringen i designregistret og kunngjøre at den har virkning i Norge.

For Patentstyrets behandling av krav om at en internasjonal registrering skal ha virkning i Norge, gjelder §§ 19 og 50 tilsvarende. Hvis den internasjonale designhaveren har påberopt prioritet, gjelder § 16.

§ 58 Virkningene av en internasjonal designregistrering

En innføring i designregistret om at en internasjonal registrering har virkning i Norge, har samme virkning som om designen var registrert her i landet. Innføringen har virkning fra den dagen registreringen ved Det internasjonale byrået anses for å ha skjedd.

Frem til den internasjonale registreringen er innført i designregistret og kunngjort etter § 57 fjerde ledd, har registreringen samme virkning som en søknad om designregistrering i Norge. Utnytter noen designen uten samtykke fra den internasjonale designhaveren, og skjer utnyttelsen etter at den internasjonale registreringen er kunngjort av Det internasjonale byrået, gjelder §§ 40 og 41 tilsvarende hvis registreringen senere blir innført i designregistret. Vederlag og erstatning for utnyttelse før innføringen er kunngjort etter § 57 fjerde ledd, skal likevel alltid begrenses i samsvar med § 40 tredje ledd. Forældelsesfristen for krav etter dette leddet begynner ikke å løpe før registreringen er innført i designregistret.

Innføringen kan fornyes etter bestemmelsene i Genèveavtalen. Når Patentstyret får melding fra Det internasjonale byrået om fornyelse av en internasjonal registrering, skal dette innføres i designregistret og kunngjøres.

En innføring i designregistret om at en internasjonal registrering har virkning i Norge, kan oppheves, kjennes ugyldig, overføres eller slettes etter bestemmelsene i kapittel 5. Oppheving etter § 33 må skje innen fristen som er fastsatt ved forskrift.

§ 59 Virkningen av at en internasjonal designregistrering opphører

Hvis en internasjonal registrering helt eller delvis opphører å gjelde, opphører samtidig dens virkning i Norge i samme utstrekning. Dette skal innføres i designregistret og kunngjøres.

Kapittel 11 Sluttbestemmelser

§ 60 Oppheving av mønsterloven og terminologiske endringer i andre lover

Lov 29. mai 1970 nr. 33 om mønster oppheves.

Ordet «mønster» erstattes med ordet «design» i enkel eller sammenstilt form i følgende lovbestemmelser:

1. Lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål § 273 nr. 5.
2. Lov 15. desember 1950 nr. 4 om fiendegods § 2 første ledd bokstav e.
3. Lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker § 14 første ledd nr. 5.
4. Lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk mv. § 10 første ledd.
5. Lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant § 3-4 annet ledd bokstav b og § 5-9 første punktum.

I lov 11. juni 1993 nr. 65 om konkurranse i ervervsvirksomhet § 3-7 skal ordet «mønster» erstattes med «en registrert design».

§ 61 Andre lovendringer

1. I lov 2. juli 1910 nr. 7 om Styret for det industrielle Retsvern skal § 5 første ledd lyde:

Annen avdelings avgjørelse treffes av et utvalg på tre medlemmer, om ikke avdelingens formann eller varaformann har bestemt at saken skal behandles av et utvalg på fem medlemmer. Avgjørelse om at klagen ikke tas opp til behandling, kan treffes av formannen eller varaformannen alene, hvis denne finner avgjørelsen utvilsom.

2. I lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd tredje punktum og nytt fjerde punktum skal lyde:

For øvrig skal søknaden tilfredsstille de krav som er fastsatt i forskrift. Det skal betales fastsatt avgift.

§ 19 tredje ledd skal lyde:

Unnlater søkeren innen fristens utløp å uttale seg eller rette mangelen, skal søknaden henlegges. Behandlingen av søknaden gjenopptas dersom søkeren innen to måneder etter utløpet av fristen uttaler seg eller retter mangelen. Det skal betales fastsatt avgift. Gjenopptagelse gis bare én gang under behandlingen av søknaden.

§ 22 a første ledd annet punktum skal lyde:

Det skal betales fastsatt avgift.

§ 23 a annet ledd skal lyde:

Begjæring om fornyelse inngis skriftlig til Patentstyret tidligst ett år før og senest seks måneder etter registreringsperiodens utløp. Det skal betales fastsatt avgift. Blir begjæringen inngitt etter utløpet av registreringsperioden, må det dessuten betales en tilleggsavgift.

§ 33 første ledd skal lyde:

Overdragelse av et registrert varemerke skal etter krav fra den nye innehaveren anmerkes i varemerkeregisteret og kunngjøres. §§ 28 og 31 får tilsvarende anvendelse.

§ 34 tredje ledd første punktum skal lyde:

Både merkehaveren og lisenshaveren kan kreve at en lisens for et registrert varemerke blir anmerket i varemerkeregisteret og kunngjort.

§ 47 annet punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

For øvrig skal søknaden tilfredsstille de krav som er fastsatt i forskrift. Det skal betales fastsatt avgift.

§ 50 tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 19 og 60 gjelder tilsvarende.

§ 60 første ledd tredje punktum og nytt fjerde punktum skal lyde:

Innen samme tid skal den unnlatte handling være *foretatt*. *Det skal betales fastsatt avgift.*

§ 61 skal lyde:

Enhver har rett til å få se varemerkeregisteret og få bekræftet utskrift av det, eller kopi av varemerkesøknad med bilag som er tilgjengelig for enhver i henhold til § 17 a. *For slike utskrifter og kopier skal det betales fastsatt avgift.*

3. I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter gjøres følgende endringer:

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

I søknaden skal oppfinnerens navn angis. Søkes patent av en annen enn oppfinneren, skal *søknaden inneholde en erklæring fra søkeren om at vedkommende har rett til oppfinnelsen. Hvis Patentstyret finner grunn til å tvile på at søkeren har rett til oppfinnelsen, kan retten kreves dokumentert.*

§ 15 tredje ledd skal lyde:

Behandlingen av søknaden gjenopptas *likevel* hvis søkeren innen fire måneder fra utløpet av den nevnte frist innkommer med uttalelsen eller foretar handling for *retelse*. *Det skal betales fastsatt avgift.*

§ 27 første ledd annet punktum skal lyde:

Det skal betales fastsatt avgift.

§ 31 første ledd annet punktum skal lyde:

Søkeren skal betale fastsatt avgift til Patentstyret.

§ 72 første ledd tredje punktum og nytt fjerde punktum skal lyde:

Innen samme tid skal den unnlatte handling være *foretatt*. *Det skal betales fastsatt avgift.*

4. I lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere skal § 2 lyde:

Med de begrensninger som følger av bestemmelsene i § 7 første ledd, § 9 og § 10, kommer loven bare til anvendelse når annet ikke er eller må anses avtalt.

§ 62 *Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Designloven gjelder også for design som er registrert eller søkt registrert før loven trådte i kraft, med de unntakene som følger av paragrafen her.

For søknader som er innlevert før loven trådte i kraft, gjelder de tidligere bestemmelsene om innholdet i søknader, saksbehandling, innsyn, klage og domstolprøving av klageavgjørelser.

Bestemmelsene i §§ 4 og 8 gjelder ikke for design som er registrert eller søkt registrert før loven trådte i kraft. Overprøving for Patentstyret eller domstolene av en registrering som er gjort på grunnlag av de tidligere bestemmelsene, skjer på grunnlag av disse bestemmelsene.

Hvis noen før loven trådte i kraft utnyttet en design på en måte som ikke krevde samtykke fra designhaveren etter de tidligere bestemmelsene, men som krever slikt samtykke etter loven her, kan vedkommende fortsette utnyttelsen uten hinder av de nye bestemmelsene. Samme rett har den som hadde gjort vesentlige forberedelser til å utnytte designen.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endringer i rettergangslovgivningen mv.
(elektronisk kommunikasjon med domstolene mv.)

I

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene gjøres følgende endringer:

§ 146 skal lyde:

Skal en forkynnelser foregå i løpet av en frist, kreves at skriftet før utløpet av fristen er avgitt til den offentlige tjenestemann som skal utføre forkynnelsen, eller til postoperatør eller den telegraf- eller telefonstasjon som skal utføre forkynnelsen eller bringe skriftet fram til vedkommende tjenestemann. *Ved bruk av elektronisk kommunikasjon, avbrytes fristen ved avsendelse til riktig elektronisk adresse.*

Skal en meddelelse, begjæring eller erklæring i en sak avgis i løpet av en frist, er det, når ikke annet er bestemt, nok at skriftet før utløpet av fristen er avgitt til postoperatør eller den telegraf- eller telefonstasjon eller offentlige tjenestemann som skal bringe skriftet fram. Det samme gjelder når en frist skal avbrytes ved saksanlegg eller tilsvarende skritt eller ved prosessvarsel til tredjemann. *Ved bruk av elektronisk kommunikasjon, avbrytes fristen ved avsendelse til riktig elektronisk adresse.*

Kommer ikke skriftet fram, eller blir forkynnelsen ikke utført, må de nevnte rettergangskritt gjentas innen 1 uke etter at vedkommende har fått vite om dette eller burde ha forstått det, eller om den opprinnelige frist er kortere, innen en frist av samme lengde som denne. Ble rettergangskrittet ikke foretatt ved rekommandert brev eller telegram, må det dog i alle slike tilfelle senest være

gjentatt innen 1 måned etter det tidspunkt da skrittet opprinnelig skulle vært foretatt, enten ved elektronisk oversendelse som er bekreftet mottatt, ved rekommandert brev eller telegram eller ved bevislig overlevering av skriftet til rette vedkommende på bestemmelsesstedet. Ved bruk av elektronisk kommunikasjon er fristene i første og annet punktum henholdsvis 1 dag og 1 uke.

Kongen kan gi nærmere regler om at avgivelse med virkning etter denne paragraf skal kunne skje også til tjenestemann, postoperatør eller telegraf- eller telefonstasjon i fremmed stat.

Overskriften til kapittel 9 skal lyde:

Kapittel 9. Forkynnelser, meddelelser og elektronisk kommunikasjon

Ny § 197 a skal lyde:

Kongen kan ved forskrift bestemme at kommunikasjon med domstolene som etter loven skal skje skriftlig, også kan skje elektronisk.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra lovbestemte krav til skriftlig kommunikasjon med domstolene når kommunikasjonen skjer elektronisk.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om elektronisk kommunikasjon med domstolene, herunder regler om signering, autentisering, integritet og konfidensialitet og regler som stiller krav til produkter, tjenester og standarder som er nødvendige for slik kommunikasjon.

II

I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing gjøres følgende endring:

Ny § 4 a skal lyde:

Kongen kan ved forskrift bestemme at kommunikasjon ved tinglysing som etter loven skal skje skriftlig, også kan skje elektronisk.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra lovbestemte krav til skriftlig kommunikasjon ved tinglysing når kommunikasjonen skjer elektronisk.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om elektronisk kommunikasjon ved tinglysing, herunder regler

om signering, autentisering, integritet og konfidensialitet og regler som stiller krav til produkter, tjenester og standarder som er nødvendige for slik kommunikasjon.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra saksbehandlingsregler fastsatt i eller i medhold av tinglysingsloven ved prøveordninger for tinglysing av elektroniske dokumenter.

III

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse gjøres følgende endring:

Ny § 2-13 skal lyde:

§ 2-13. Bruk av elektronisk kommunikasjon

Ved elektronisk kommunikasjon med namsmyndighetene gjelder domstoloven § 197 a tilsvarende.

IV

Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat.

Møtet slutt kl. 13.15.